

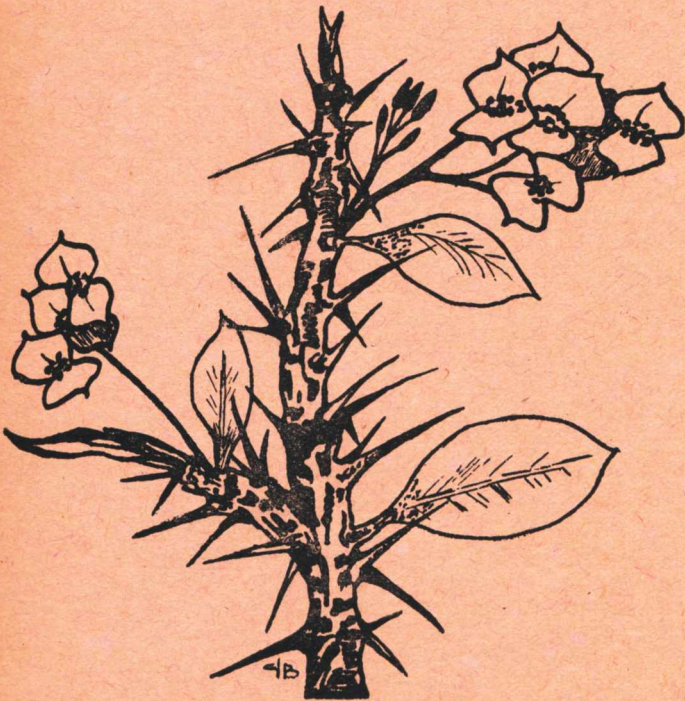
SUCCULENTA

TIJDSCHRIFT VAN DE NED. VEREENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN
EN ANDERE VETPLANTEN

NUMMER 2

1947

MRT./APR.

STUKKEN VOOR DE REDACTIE EN OPGAVEN VAN TE HOUDEN
AFDEELINGSVERGADERINGEN TE ZENDEN AAN DEN REDACTEUR:
A. J. A. UITEWAAAL, ALEX. BOERSSTRAAT 25HUIS, AMSTERDAM

Gelukkig

kunnen wij U weer volop helpen aan POKON in de oude, U bekende kwaliteit.

U weet wel dat POKON de hoogste kwaliteit ter wereld en niet alleen dat, doch ook een eigen klasse is. POKON is geheel oplosbaar en bevat voedingsstoffen in een bijzondere vorm, die dadelijk door de planten worden opgenomen en waardoor iedere mislukking of beschadiging is uitgesloten.

CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN HOUDEN VAN POKON OOK ALLE ANDERE PLANTEN EN AFGESNEDEN BLOEMEN.

Heeft U het voor Uw planten over om ook met POKON thuis te komen als U om POKON uitgaat? Door de hoge kwaliteit heeft U zo weinig nodig, dat ze in gebruik ook nog het goedkoopst is.

Het bemesten met POKON is zo gemakkelijk. U doet een theelepel vol (dat is met een kop erop - een grote of kleine kop op een theelepel maakt in gewicht niets uit dus dat is altijd goed) in een kan, ketel of door een trechter in een fles. U vult deze met lauw water en als deze vol is, is de Pokon reeds opgelost. Dit is gemakkelijk!

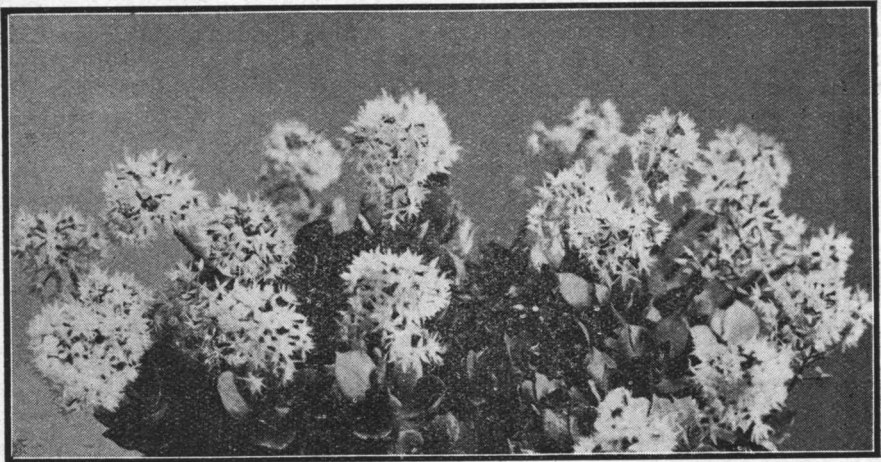
Als U plantenvoedsel gaat halen vraagt U dan niet naar Kunstmest doch naar POKON.

NED. VEREENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN
SUCCULENTA

NUMMER 2

1947

MRT./APR.

Crassula lactea Soland.

HET MELKKLEURIG DIKBLAD

ZOO noemt Bouché in zijn aardig bloemenboekje (Tiel 1821) de uit Zuid-Afrika afkomstige *Crassula lactea* Soland.

Deze *Crassula* is een echt ouderwetsche plant, welke bij onze succulentieliefhebbers meer aanbeveling verdient. Vooral, omdat zij in den winter zoo mooi en rijk bloeit.

De plant zelf heeft weinig sierwaarde. *) De groeiwijze is meest van den voet af rijk vertakt, terwijl de stengels min of meer liggend zijn, waardoor ze nogal wat ruimte inneemt. De omgekeerd-eivormige bladeren hebben langs den rand witte stippels, waaraan de soort gemakkelijk te herkennen is. Uit de toppen der stengels ontwikkelen zich midden in den winter pluimvormige bloeiwijzen met talrijke, stervormige witte bloemen, welke 's avonds een vanillegeur verspreiden.

Crassula lactea stelt zeer weinig eischen, 's winters kamertemperatuur en

*) Daarom is de door Bouché woordelijk vertaalde benaming eenigszins misleidend, daar *lactea* hier op de melkachtig-witte kleur der bloemen duidt.

's zomers liefst op een halfbeschaduwde plaatsje buiten. Wil men er breed uitgesteelde planten van kweken, welke dus talrijke bloeiwijzen kunnen ontwikkelen, dan geve men ze een tamelijke groote, meer breed dan diepen pot, met iets kleihoudende bladaarde of desnoods gewonen tuingrond. Zulke uitgesteelde planten vormen 's winters (Januari-Februari) een kostelijk sierraad voor de koude kas of breede vensterbank.

Neemt men na den bloei, begin of half Maart, stekken, dan kan men deze afzonderlijk in stekpotjes zetten, ze 's zomers buiten houden, om ze tegen den herfst op de zonnige vensterbank in de huiskamer te zetten. Zulke plantjes bloeien dan in den winter elk met één bloempluim.

Door van zulke plantjes eerst een paar in de huiskamer te brengen en de andere voorloopig wat koeler te houden, kan men achtereenvolgens langen tijd van den bloei van deze *Crassula* genieten. De bijgaande afbeelding toont ons een gedeelte van een prachtig, uitgesteld exemplaar, dat in de verzameling van Mej. van den Thoorn prijkte.

G. D. DUURSMA.

EEN NOG ONOPGELOST RAADSEL

WAT is de herkomst van *Harrisia Jusbertii*?

Ernst Schelle schrijft in zijn werk „Kakteen” „Deze kruising is volgens Beguin ontstaan uit *Harrisia Bonplandii*? met een *Echinopsis*.” De Heer Bomelje schrijft in *Succulenta* 1935 blz. 113 „Deze *Cereus* van twijfelachtige herkomst enz.”

Het schijnt dus wel, dat de afkomst van *Harrisia Jusbertii* onbekend is. In Berger vinden wij bij *Cereus Jusbertii* vermeld: „Beguin beweert, dat deze plant een door hem gekweekte bastaard is.”

Nu doet zich bij een van mijn *Jusbertii*'s, welke ik gebruik voor het kweken van entstammen het volgende vreemde verschijnsel voor. Uit een der areolen is een nieuwe scheut ontstaan met zes ribben, waarvan drie ribben op *Jusbertii* en drie ribben op *Bonplandii* gelijken (zie foto), zelfs de kleur der drie *Bonplandii*-ribben is veel lichter groen dan de kleur der *Jusbertii*-ribben. Het aantal en de lengte der doorns komt overeen, zoowel bij de *Bonplandii*-ribben als bij de *Jusbertii*-ribben met de daarvoor gestelde beschrijvingen n.l. voor de eerste tot 4 cm. en voor de tweede 4 mm. lang. Tot in het groeipunt draagt de tak de verschillende bedoorning.

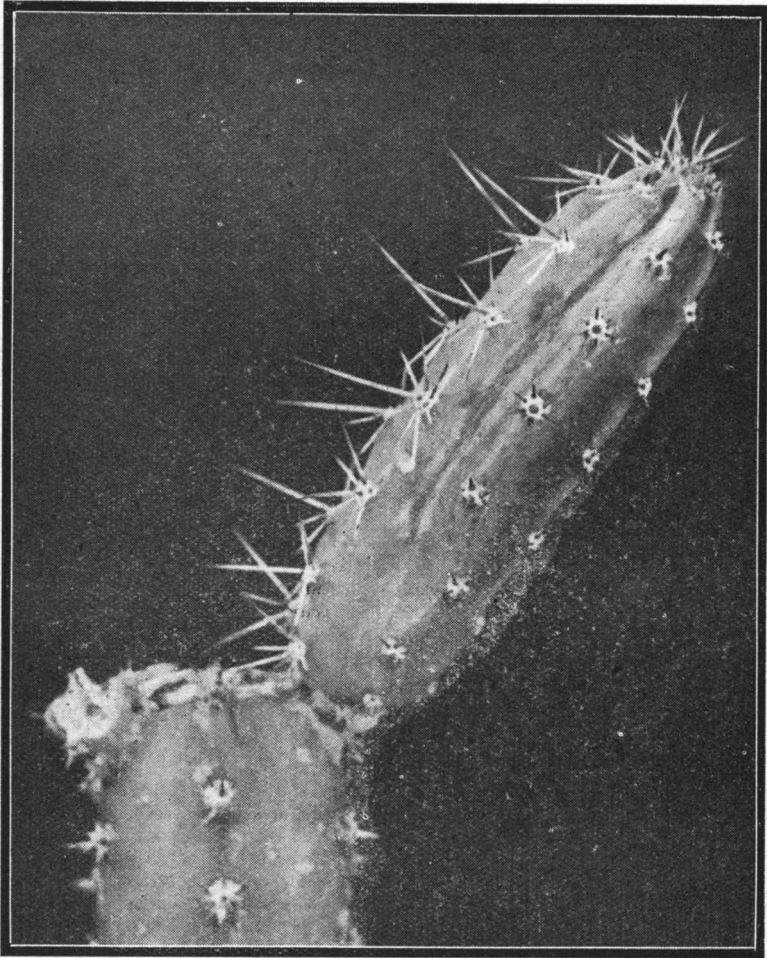
Hoewel de bloemen van beide genoemde planten wit zijn en op het eerste gezicht niet veel verschillen, hoop ik toch de plant zoover te kweken, totdat zij met beide soorten bloemen bloeit en dus twee soorten bloemen op één plant zal vertoonen, zooals A. F. Fric in het Juninummer van *Succulenta* 1937 beschrijft en wat wetenschappelijk voor onmogelijk werd gehouden.

Daar de bedoorning van *Harrisia Jusbertii* m.i. het meest overeenkomt met *Echinopsis Eyriesii* is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat bij kruising

van *Harrisia Bonplandii* met *Echinopsis Eyriessii* zaailingen kunnen voortkomen, welke de herkomst van *Jusbertii* bevestigen.

Wie van de meer wetenschappelijk onderlegde leden van Succulenta kan het vreemde verschijnsel aan mijn plant verklaren, daar dit, voor zoover ik weet, bij cactussen nog niet is voorgekomen.

F. J. TOGNI.

Het hierboven nogmaals afgedrukte artikel over het: *Cereus Jusbertii*-raadsel (in „Succulenta” 1943, pag. 22) heeft mijn volle belangstelling getrokken; raadselen dwingen nu eenmaal tot onderzoek.

Daarbij kwamen verschillende vragen op den voorgrond en een van de eerste is:

„Is deze plant werkelijk een kruising?”

Men zegt, dat de *Abbé Beguin* heeft medegedeeld, dat er inderdaad sprake is van een kruising. Afgezien daarvan is het feit, dat het een plant is, waarbij vaak groei-moeilijkheden voorkomen, een sterke aanwijzing in die richting. Ik weet nog zeer goed, dat ik, in mijn verzameling,

bemerkte hoe een exemplaar, dat jarenlang goed groeide, daarmede op-hield en een top produceerde, waarbij alle regelmaat, die *Cereus* ken-merkt, in een warrelig en snel toegespitst einde verdween.

Er zijn auteurs, die deze plant Zuid-Amerika als vaderland toewijzen, daarmede zou het kruisingsvraagstuk ineens zijn opgelost, als wij niet met een kruising, doch met een werkelijke soort te doen zouden hebben. Er bestaan echter belangrijke bezwaren tegen deze meening. Daarom wil ik hier beginnen met mede te deelen, wat de voornaamste beschrijvers over deze plant en, bij voorbaat ook reeds, wat zij over *Cereus Bonplandii* zeggen d.w.z.: voor zoover die opmerkingen op het oogeblik van belang zijn, dus met het huidige onderwerp verband houden.

- a) Dr. Louis Pfeiffer noemt in „Beschreibung und Synonymik der in deutschen Gärten lebend vorkommenden Cacteen“ (1837) op pag. 113, *Cereus Bonplandii* (Parm.)*... Zuid-Amerika.
- b) Prins Jos. von Salm-Dyck noemt in „Cacteeae in Horto, Dyckensi cultae, anno 1844“, op blz. 32, in par. 4 Articulati (...Ramosi) *Cereus Bonplandii* (Parm.).
- c) C. Fr. Förster beschrijft in „Handbuch der Cacteenkunde“ Ed. I, (1846) op pag. 404, *Cereus Bonplandii* (Parm.) Vaderland Zuid-Amerika.
- d) Prof. Dr. Karl Schumann beschrijft in de „Gesamtbeschreibung der Kakteen“ (1903) op pag. 138, *Cereus Jusbertii* (Reb.) en zegt: „Is afkomstig uit Argentinië of Paraguay.“ *Cereus Bonplandii* (Parm.): in Paraguay bij Assumption. (Pag. 135).
- e) E. Schelle beschrijft in „Handbuch der Kakteenkultur“ Ed. 1907, pag. 85, *Cereus Bonplandii* (Parm.) Vaderland Paraguay. Als vorm wordt genoemd: *Cereus Bonplandii brevispinus* (hort). *Cereus Jusbertii* (Reb.), Argentinië, wordt als vorm of als hybride van *Cereus Bonplandii* beschreven (zonder dat de reden daarvoor wordt opgegeven).
- f) V. Riccobono schrijft een artikel in „Bollettino del R. Orto Botanico e Giardino Coloniale di Palermo, Anno 8 (1909) getiteld: Studi sulle Cactee del R. Orto Botanico di Palermo (pag. 215/266 en noemt op pag. 238, *Eriocereus Bonplandii* Berger Fiorisce di notte; Luglio-Agosto). Op pag. 240 *Eriocereus Jusbertii*, Berg. (syn. *Cereus Jusbertii*, Lab. Cat.) Na een uitvoerige beschrijving, óók van de bloemen, volgt: Frutti non visti — vruchten niet gezien — Patria Republica Argentina (Fiorisce di notte; Giugno-Luglio).
- g) W. O. Rother spreekt in „Anzucht und Pflege der Kakteen“ (1917) pag. 73, over *Cereus Jusbertii* (oder) *Cereus Bonplandii brevispinus*“. Hij vereenigt dus deze beide.
- h) N. L. Britton en J. N. Rose, The Cactaceae, Deel 2, (1920) pag. 157 en 158. Hierin wordt meer dan elders medegedeeld. Op pag. 157, vind ik *Harrisia Bonplandii* (Parmentier) Br. et Rose; in een noot wordt vermeld: *Cereus Bonplandii brevispinus* (Maass, Monatschrift f. Kakteenkunde 15: 119, 1905) met de bijvoeging: Is alleen vermeld, doch Mr. Weingart zegt, dat deze identiek is met de hybride: *Cereus Jusbertii*. Over *Cereus Jusbertii* (Rebut) met als synoniem *Eriocereus Jusbertii* (Riccobono), lees ik, op pag. 158: Deze plant, nu een gewone verschijning in de collecties, wordt algemeen als een hybride beschouwd. Berger zegt: volgens herhaalde verzekeringen van den Abbé Beguin is het een hybride van een *Echinopsis* en een *Cereus*, door hem verwekt.
- i) E. Schelle „Kakteen“ (Ed. 1926) schrijft op pag. 113, *Cereus Bonplandii brevispinus* (Hort. Gruson) is een hybride van *Cereus Bonplandii* met een onbekende *Cereus*, en gelijkt veel op de hybride *Cereus Jusbertii*, doch bloeit in den herfst. Hij noemt op pag. 114, *Cereus Jusbertii* (Reb.), een kruising, volgens Beguin ontstaan uit *Cereus (Bonplandii?)* en een *Echinopsis*.
- j) Alw. Berger schrijft in „Kakteen“ (1929) pag. 128: *Cereus Jusbertii* (Reb. 1897), de Abbé Beguin beweerde, dat deze plant een door hem verwekte hybride zou zijn... en verder: *Cereus Bonplandii brevispinus*, (hort. Gruson), dat wel een kruising zijn, is nauwelijks te onderscheiden (van *Cereus Jusbertii*). Weingt.

*) Bomplandii is hier geen drukfout.

Uit deze kleine chronologische reeks blijkt de merkwaardigheid dat, zeer waarschijnlijk in 1905, voor het eerst *Cereus Bonplandii brevispinus* genoemd wordt en er tegelijkertijd een verandering plaats grijpt; de meening breekt, op dit tijdstip, ook baan (vermoedelijk na het artikel van Maass in Monatschrift f. K. no. 15 van 1905) dat *Cereus Jusbertii* een hybride is, of zou zijn. *) Vanaf 1929 vind ik, in de mij ten dienste staande literatuur, verder geen enkel spoor hierover, noch tegen, noch vóór welk der opvattingen dan ook en is *Cereus Jusbertii* dus van een plant met een problematiek vaderland geëvolueerd tot een kruising. Ik meen dan ook dat, na al het voorafgaande, met niet al te veel bezwaar mag worden aangenomen dat *Cereus Jusbertii* een kruisingsproduct is, ja zelfs, dat dit een feit is.

De tweede vraag is nu: *Wie zijn de stamouders?*

Hierover loopen de meeningen niet ver uiteen, want er wordt weinig en slechts terloops over geschreven. Er is sprake van: *Cereus Bonplandii* (thans *Harrisia Bonplandii*) (Parm.) Br. et R.; van *Cereus Bonplandii brevispinus*; van een onbekende *Cereus*; en een *Echinopsis*.

Schelle (1907) noemt zonder meer *Cereus Jusbertii* een vorm of hybride van *Cereus Bonplandii*; Rother (niet de eerste de beste) neemt aan, dat *Cereus Jusbertii* en *Cereus Bonplandii brevispinus* synoniem zijn en Berger blijft daar niet ver vanaf. Schelle (1926) meent, dat *Cereus Bonplandii brevispinus* een hybride zou zijn van *Bonplandii* en een onbekende *Cereus* en zegt dat *Cereus Jusbertii*, volgens Beguin, een kruising zou zijn tusschen *Cereus Bonplandii* en een *Echinopsis*. En, ten slotte, verwijs ik naar hetgeen Britton en Rose mededeelen. De schrijvers zijn het er dus tamelijk wel over eens, dat *Cereus Bonplandii brevispinus* en *Cereus Jusbertii* vrijwel niet van elkaar te onderscheiden zijn.

De onbekende *Cereus* van Schelle (1926) zal hoogstwaarschijnlijk wel vervangen moeten worden door de *Echinopsis* van Beguin, want de *Echinopsis Eyriesii*-doornen treden, bij *Cereus Jusbertii*, zeer gedecideerd op, in hun korte, krachtige zwartheid.

Ik heb zelve *Cereus Bonplandii brevispinus* nooit gezien, zelfs niet een afbeelding, maar meen toch dat, daar diverse auteurs het er over eens zijn dat: „*Cereus Bonplandii brevispinus* en *Cereus Jusbertii* niet van elkaar te onderscheiden zijn,” zij dan ook gelijk bedoornd zullen zijn. Beide zullen dan de typische *Echinopsis Eyriesii* areolen en doornen dragen en er is dus hier voor Berger's meening een goede grond.

Dat de Heer W. H. Notboom, ondanks veel moeite, nooit zaad van zijn willig bloeiende *Jusbertii*-planten heeft kunnen oogsten en dat V. Riccobono te Palermo, hoewel Sicilië volgens hem een uiterst geschikt klimaat heeft voor Cactus-cultuur, zelfs daar geen vruchten zag, vormt een nadere aanwijzing voor de waarschijnlijkheid, dat de andere ouder een *Echinopsis* is geweest. Er is dan gekruist met planten uit twee verschillende geslachten (*Cereus* en *Echinopsis*) en er is een bigenerische bastaard ontstaan. Dergelijke bastaarden zijn, gelijk ik bekend acht, altijd onvruchtbaar en kunnen, hoewel zij zelfs goed bloeien, niet anders dan langs ongeslachtelijken weg vermenigvuldigd worden. Als er een kruising

*) *Cereus Bonplandii* var. *brevispinus* wordt t.a.p. slechts genoemd in een verslag van Maass over een bezoek aan de Gruson-verzameling door de leden der D.K.G. bij gelegenheid van een jaarvergadering. De onderhavige plant werd dus onder deze naam in Magdeburg gekweekt. Red.

tusschen twee *Cerei* zou gemaakt zijn dan zou er wellicht gemakkelijker kiembaar zaad kunnen ontstaan. Hieruit valt dus te concluderen, dat de andere ouder een *Echinopsis* is geweest en, nogmaals, de areolen en doornen laten niet de minste ruimte voor misverstand, zij zijn van de typische *Eyriesii*-gedaante.

En hier zou ik dan, dit gedeelte van mijn betoog willen besluiten met de conclusie, dat *Cereus Jusbertii*, naar alle waarschijnlijkheid, een kruisingsproduct is van *Cereus Bonplandii* en *Echinopsis Eyriesii*. Alleen nog dit: Nu het gebleken is dat *Cereus Jusbertii* onvruchtbaar is, zou ik den raad van Dr. C. L. Harders *) (om twee exemplaren daarvan met elkander te bestuiven) willen vervangen door het volgende: De beste methode om iets meer klaarheid te verkrijgen zou nu zijn om bloemen van *Cereus Bonplandii* te bestuiven met pollen van *Echinopsis Eyriesii* (en omgekeerd). Dan zou, met eenig geluk, wellicht opnieuw *Cereus Jusbertii* in de nakomelingschap optreden.

Wat is nu „het nog onopgeloste raadsel?”

Ik heb de plant van den Heer Togni gezien, de photo is trouwens reeds duidelijk genoeg en de beschrijving van den Heer Togni laat ook geen plaats voor onduidelijkheden als hij meedeelt: „Uit een der areolen is een nieuwe scheut ontstaan met zes ribben, waarvan drie ribben op *Jusbertii* en drie op *Bonplandii* gelijken, zelfs de kleur der drie *Bonplandii*-ribben is veel lichter dan de kleur der *Jusbertii*-ribben. Het aantal en de lengte der doorns komt overeen, zoowel bij de *Bonplandii*-ribben als bij de *Jusbertii*-ribben, met de daarvoor gestelde beschrijvingen n.l. voor de eerste tot 4 cm. en voor de tweede 4 mm. lang. Tot in het groeipunt draagt de tak de verschillende bedooring.” Ik merkte daarenkens op, dat de nieuwe tak, over de geheele lengte, volkomen gaaf is en zonder eenige onderbreking in de huid, dus een totale eenheid.

Het onopgeloste raadsel is mijns inziens geen chimaera en heeft met het verschijnsel bij *Laburnum Adamii* niets te maken, Dr. Harders neemt dat terecht, stilzwijgend ook aan. Ik kom tot die uitspraak, omdat bij mijn beschouwing bleek, dat de nieuwe spruit ontstaan is uit een zijdelingsch areool bijna 1 cm. onder den rand van de bovenzijde der plant. Misschien zou deze wel eens als entstam gebruikt kunnen zijn doch de afstand tusschen de plaats waar een entstuk zou hebben kunnen staan en het areool waaruit de nieuwe tak ontstond is te groot; er is teveel *Jusbertii*-weefsel tusschen die beide plaatsen, zoodat het niet denkbaar is, dat op de bedoelde plaats tegelijk weefsel, zoowel van *Jusbertii* als van het entstuk, voor zou komen (zou hebben samenge troffen) en toch dan alleen zou een chimaera kunnen ontstaan.

Wel zijn mogelijk de beide andere suggesties van Dr. Harders. De tak kan uit twee soorten weefsel bestaan (elk afkomstig van een van de ouders) en er kan ook van een soort terugslag sprake zijn. Als de tak uit twee soorten weefsel bestaat dan zou plaats gevonden kunnen hebben wat Prof. Hugo de Vries „vegetatieve bastaardsplitsing” heeft genoemd, d.w.z. dat een gedeelte van de kruising terugsplitste tot de beide oudertypen.*)

*) „Succulenta” 1943, p. 24.

*) Dit zou o.i. wijzen op de geringe verwantschap van de ouders, waaruit de hybride is ontstaan zoodat bij de kerndeeling onregelmatigheden kunnen optreden. Indien *C. Jusbertii* afkomstig is van een kruising *C. Bonplandii* en *E. Eyriesii* dan is deze verklaring wel plausibel. Red.

Met éenigen goeden wil kan men ook wel van een atavisme (terugslag) spreken want een oud, verborgen kenmerk is weer zichtbaar geworden, en heeft terrein veroverd op een overheerschend bastaardkenmerk.

In dit geval zou dan een latent *Bonplandii*-kenmerk: „de doornvorm” (vermoedelijk niet méér) zijn rechten hernomen hebben. Wil men een mooi woord daarvoor dan zou men, Mendel volgende kunnen zeggen: een recessief (verscholen) kenmerk verdringt hier plaatselijk het dominerende.

Men ziet: voor beide suggesties is er plaats en men kan daarop voortbouwende, werkelijk wel tot een sluitende conclusie komen. Maar toch is de oplossing er niet mede bereikt, is de verklaring er niet mede gevonden. Daarvoor moeten wij iets anders aannemen en nogmaals den machtigen gedachtengang van Prof. H. de Vries trachten te volgen. Eerlijk gezegd had ik dit aanvankelijk verzuimd, tot ik de eer mocht hebben, dat Prof. Th. J. Stomps, wien dit geval ten zeerste interesseert, mij erop attent maakte, dat er geen enkel bezwaar tegen bestaat om ter verklaring aan te nemen, dat een z.g. vegetatieve mutatie heeft plaats gehad. Bij *Cereus Jusbertyi* domineeren de korte *Eyriesii*-doornen en de eene zijde van den tak heeft het gewone bastaardkarakter behouden. In de andere helft van den tak is nu de eigenschap voor korte doornen door vegetatieve mutatie latent geworden en er groeien daar lange uit. Mijns inziens is er geen eenvoudiger en beter verklaring van het raadsel te vinden.

Rest nog de hoop van den Heer Togni, dat het hem gelukken zal de plant zoover te kweken, totdat zij bloeit en dat zij dan de bloemen van beide ouders, op één plant, zal vertoonen; zooals A. F. Fric in het Juninummer van Succulenta 1937 beschrijft. Dit wordt, schrijft hij, wetenschappelijk voor onmogelijk gehouden; ik moet daaromtrent opmerken, dat ook Prof. Stomps, wiens beter oordeel ik ook hieromtrent vroeg, daar sceptisch tegenover staat en dat zijn Hooggeleerde die mogelijkheid niet voorziet, daar mutaties als regel slechts één kenmerk wijzigen. In het onderhavige geval zijn de doornen gewijzigd, een nieuwe mutatie zou noodig zijn om ook in de bloemen wijziging te brengen.

Ik hoop, dat dit laatste den eigenaar van deze zeer bijzondere afwijking niet al te zeer zal teleurstellen en dat hij zich toch gelukkig zal blijven achten in het bezit van de plant. Al doen zich dan ook geen verdere opzienbarende gebeurtenissen daarbij voor, er blijft niettemin de voldoening, dat het toch reeds, door de nu besproken mutatie een begeerenswaardig unicum en een wetenschappelijk kostbaar object is, waarmee ik hem van harte gelukwensch.

's-Gravenhage.

J. J. VERBEEK-WOLTHUYS.

„Nuttige Wenken” VOOR MAART EN APRIL

DOOR G. D. DUURSMĀ

ALS dit nummer in handen onzer lezers komt willen we hopen, dat de lange, strenge winter voorbij zal zijn. Verschillende liefhebbers zullen verliezen hebben geleden. Niet alleen zij, die in het bezit zijn van een verwarmbare kas, waarvoor geen kolen werden verstrekt, maar ook in de kamer zullen, door de brandstoffenmisère, veel planten verloren zijn gegaan. Gelukkig, die een vorstvrije niet te donkere kelder heeft, waar de planten althans in het leven kunnen blijven.

Wie zoo fortuinlijk is nog een aantal planten te bezitten, kan nu weer ten volle daarvan genieten. Bij zonnig weer moet af en toe iets gegoten worden, al doen we dit nog aan den zuinigen kant. Hoe vaak en hoeveel water moet worden toegediend, moet ieder voor zichzelf aanvoelen; vaste regels zijn hiervoor niet te geven, 't Is echter beter in dezen tijd iets te weinig dan te veel te geven. In een gestookte kas en op de zonnige vensterbank hebben de planten meer behoefte aan vocht dan op een minder gunstige plaats. We gebruiken uitsluitend water, dat een paar graden warmer is dan de omgeving waar de planten staan. Bladplanten, zooals *Crassula's*, *Sedums* en struikvormige *Mesembryanthemums* kunnen wat meer vocht verdragen dan b.v. *Euphorbia's*. *Cactussen*, zooals *Epiphyllum*, *Phyllocactus* en *Rhipsalis* moeten meer water hebben dan *Echinopsis*, *Echinocactus* en *Mammillaria*. Een uitzondering maken we voor *Phyllocactussen*, welke in knop staan; vroeg gieten kan de knoppen in scheuten doen overgaan. Wel is het van belang zulke planten bij zonnig weer midden op den dag met een fijn spuitje te benevelen, waardoor een gespannen lucht ontstaat. Oude *Echinopsissen*, welke wij moeilijk in bloei konden krijgen, laten we nog maar even dorsten, wellicht bevordert dit den bloei. *Gasteria's* en *Haworthia's*, waarvan sommige reeds een bloemstengeltje maken, kunnen wel iets meer vocht verdragen, we zorgen echter het hart der planten droog te houden. Trouwens alle planten moeten nog zeer voorzichtig langs den potrand gegoten worden. Ultra-succulente *Mesems* en *Crassula's* vragen in het bijzonder een zeer voorzichtige bevochtiging!

Nog één goede raad: neem voor gietwater bij voorkeur regenwater. Voor besproeien en benevelen is leidingwater in elk geval ongeschikt, daar de planten hiervan op den duur een leelijke, grauwe kleur krijgen.

In den loop van April kunnen verschillende succulenten reeds worden verpot. Het eerst komen de jonge nog niet bloeibare planten aan de beurt, met de voorjaarsbloeiers wachten we tot na den bloei, althans wanneer de potkluit geheel doorworteld is. Tenzij de planten een min of meer kwijnend uiterlijk hebben, verpotten we niet te vaak. Liever nemen we bij grootere planten de bovenste aardlaag weg en vervangen deze door nieuwe. Planten welke zich flink ontwikkeld hebben kan men een iets grooter pot geven. Voor kwijnende planten, welke vaak zieke wortels hebben, kan het noodig zijn een kleineren pot te geven.

Bij het verpotten lette men steeds op het wortelstelsel. Men schudde de oude aarde van de wortels af en verwijdere doode wortels met de hand, dus niet afsnijden of wegnippen.

Blijkt de aarde met wortelluis besmet te zijn, wat men kan zien aan de blauwe vlekjes tusschen de wortels, dan worden de wortels geheel gezuiverd en alle oude aarde verwijderd. De potten, waarin zulke besmette planten hebben gestaan, moeten met kokend water terdege worden gereinigd.

Zorg verder vooral voor zuivere, gezonde aarde. Wij geven de voorkeur aan zuivere, goed gezeefde bladaarde, zonder onverteerd blad, takjes en doppen. Deze vermengen we met wat scherp zand en een weinig klei. Planten die warm, droog en zonnig staan, krijgen iets zwaarder grondmengsel, dus wat meer klei. Gasteria's kunnen ook wat meer klei hebben. Haworthia's en Stapelia's houden veel van löss (Limburgsche klei), evenzoo ultra-succulente Crassula's en Mesems.

Alvorens te verpotten, maken we eerst eenige dagen van te voren het grondmengsel klaar in een vlak kistje, dat op een warme plaats gezet wordt, waarna we de aarde af en toe door elkaar werken, waardoor deze mooi rul en warm wordt, wat een vlug aanslaan van de te verpotten planten bevordert.

Inmiddels reinigen we oude potten en zetten nieuwe in het water om vocht op te trekken.

„Uit de Cactuswereld”

Nadat het Engelsche tijdschrift „The Cactus Journal” door de oorlogsomstandigheden sinds 1939 had opgehouden te verschijnen, is het eerste nummer intusschen in Juni 1946 weer uitgekomen onder den eentgzsins gewijzigden naam „The Cactus and Succulent Journal of Great Britain.” Het tijdschrift van onze Engelsche zustervereniging verschijnt om de 3 maanden. Met heeft daar in de oorlogsjaren met vrijwel dezelfde moeilijkheden te kampen gehad als bij ons. De huidige redacteur is E. Shurly, 7 Deacons Hill Road, Elstree, Herts.

Spedig na afloop van den oorlog kwamen in Engeland eenige liefhebbers tezamen en richtten eveneens een vereeniging op. Het tijdschrift dat zij uitgeven draagt thans den naam „The National Cactus and Succulent Journal,” intusschen zijn in verschillende plaatsen ook afdelingen opgericht. De secretaris van de afd. Lancashire is Mr. Hall, curator van de beroemde succulentverzameling, vroeger bekend als de „Darrah-collectie”, nu het eigendom van de stad Manchester. Blijkens het verslag van de 1e bijeenkomst van deze afdeling waren verscheidene liefhebbers pas werkelijk enthousiast voor succulente planten geworden, nadat zij deze zoo dikwijls in de vensters van de huizen van Frankrijk en Holland hadden zien prijken.

Zijn wij goed ingelicht dan bestaat er een goede harmonie tusschen de beide Engelsche vereenigingen.

Secretaris en redacteur is H. M. Roan, „Tree Tops”, Church Lane, Adel, Leeds, 6.

De Amerikaansche vereeniging van succulenteliefhebbers heeft, ondanks de oorlogsomstandigheden, de uitgave van haar tijdschrift „Cactus and Succulent Journal of the Cactus and Succulent Society of America” ononderbroken kunnen voortzetten. Zij beschikten ook nog over een prima kwaliteit papier, waardoor de fraaie foto's goed tot hun recht komen.

Redacteur en uitgever is Scott E. Haselton, Box 101, Pasadena 16, Calif. U.S.A.

De succulentieliefhebbers in Zwitserland hebben, nadat zij zich in 1939 van de D.K.G. hebben losgemaakt, een soort van mededeelingenblad uitgegeven. Men is van plan in het voorjaar een tijdschrift van grooteren omvang te gaan uitgeven. De voorzitter van de „Schweizerische Kakteen-Gesellschaft“ is H. Krainz. Het adres van den secretaris is A. Schatzmann, Hammerstrasse 107, Zürich 7.

*

De liefhebbers in Frankrijk, vereenigd in de „Association Française des Amateurs de Cactées et Plantes Grasses“ hebben zich aangesloten bij de Amerikaansche Vereeniging. Eere-president is Prof. A. Guillaumin.

Van de Belgische liefhebbers weten wij helaas nog maar weinig. In het Engelsche tijdschrift staat een mededeeling van den Heer G. van de Weghe, dat hij als gevolg van de geleden oorlogsschade, het verlies van al zijn planten, alsmede wegens gevorderden leeftijd, nog niet den moed heeft opnieuw te beginnen.

*

Wegens deviezenmoeilijkheden is het helaas zoo goed als niet mogelijk, zich op buitenlandsche tijdschriften te abonneeren. Geïnteresseerden zouden misschien door ruiling of uitwisseling van abonnementen iets kunnen bereken. Het Bestuur wil deze aangelegenheid nog eens nader onder het oog zien.

*

Wij willen hier reeds de aandacht vestigen op enkele der belangrijkste nieuwe werken op succulentengebied, welke hier nog te weinig bekend zijn. Een grootsch standaardwerk, in 1941 verschenen is „*The succulent Euphorbiae*“ door White-Dyer-Sloane, waarin uitsluitend de Zuid-Afrikaansche soorten (197 in aantal) worden beschreven. De 2 deelen bevatten tezamen bijna 1000 pagina's met ca. 1100 afbeeldingen, waaronder vele gekleurde. — Een ander doorwrocht werk is „*The Mammillaria Handbook*“ door Dr. R. T. Craig, verschenen 1945. In deze nieuwe monographie worden op 400 pagina's 236 soorten nauwkeurig beschreven, en bevat 300 afbeeldingen. Beide genoemde werken werden verzorgd door de Abbey Garden Press (Box 101 - Pasadena 16 - Calif.); wij zullen ze in ons tijdschrift spoedig uitvoeriger bespreken.

Een werk over het geslacht *Lithops*, door Prof. G. C. Nel, dat hoogste interessant belooft te worden (met gekleurde platen), werd ons aangekondigd; wij kunnen niet met zekerheid zeggen of het reeds verschenen is of dat de publicatie zeer spoedig te verwachten is. Uit denzelfden bron vernamen wij nog, dat een monographisch werk over de Aloë's (door G. W. Reynolds) in hetzelfde stadium verkeert en een gedetailleerd werk over de Zuid-Afrikaansche succulente planten door H. Herre, slechts wacht op gunstiger omstandigheden, wat de papiervoorziening betreft, om te worden uitgegeven.

* * *

Verschillende Mesemlieliefhebbers zien met verlangen uit naar het nieuwe werk over het geslacht *Lithops* door Prof. G. C. Nel.

Gezien de vele moeilijkheden, die bestellingen in het buitenland nog steeds opleveren, stelt de Heer Dr. H. W. de Boer, Molenweg 3, Haren (Gron.) voor gezamenlijk een aantal exemplaren van het nieuwe werk te bestellen.

*

Einde Januari is Mej. Mia C. Karsten naar Zuid-Afrika vertrokken met de bedoeling zich daar te vestigen. Wie Mej. Karsten is en wat zij voor onze liefhebberij gedaan heeft, weet wel iedereen. Wij wenschen haar in haar nieuwe vaderland een volledig succes toe. Zij zal nu nog beter in de gelegenheid zijn de rijke flora van dit land te leeren kennen en te bestudeeren dan tijdens haar vroegere Zuid-Afrikaansche reis. Onwillekeurig zal ze wel eens aan ons terugdenken en wij zullen stellig nog dikwijls van haar hooren.

IN MEMORIAM

O, Schenke mij het lot, eenmaal te sterven voor
het Rijk der Broederschap, dat zeker komt.

H. ROLAND HOLST.

A. Y m k e r s.

Onder de vele leden, die ons in den oorlog ontvielen, zullen wij in Den Haag zeker wel het meeste missen onzen vriend A. Ymkers, die op 16 October 1941 als gijzelaar gefusilleerd werd.

Sedert zijn jeugd kenden wij hem als een strijder voor allen, die verdrukt en ontrecht werden, zoodat het onvermijdelijk was, dat hij in botsing kwam met het geweldregiem der nazi's, die hem fusilleerden als represaille voor een aantal overvallen.

Kampgenooten verklaarden, dat hij ongebroken den dood inging.

Wij verloren in hem een trouwen vriend en een bekwaam en actief lid van den Haagschen Kring, altijd bereid de kringleden te helpen; o.a. bij het bouwen en verwarmen van hun kassen; wij willen ook in herinnering brengen de methode, die hij bedacht om bloemen en planten te drogen met behoud van kleuren en natuurlijke vorm, beschreven in Succulentia 1940.

Wij herdenken en eeren hem als een gave persoonlijkheid, die bewust zijn leven op het spel zette in den strijd tegen den onderdrukker.

J. L. K a u t z.

Met weemoed en met eerbied denken wij aan ons kringlid J. L. Kautz. Hij was een stille werker, een rustig en een ernstig man, trouw aan wat hij zijn plicht achtte. Dit bracht hem tot het verspreiden van illegale lectuur, waarbij hij door den vijand werd gegrepen. Als gevangene werd hij naar Dachau gebracht. Hij kwam niet meer terug bij hen, die hem liefhadden. Ook hij heeft zijn leven voor ons op het spel gezet.

H. B e e r e n b o r g.

Als derde ontviel ons Mej. H. Beerenborg, die als Joodsche naar Duitschland werd gevoerd, waar zij den dood vond. In haar willen wij eeren en betreuren alle martelaren, die leden en stierven tengevolge van een wreede en verdorven wereldbeschouwing.

Namens den Kring den Haag.

C. B o m m e l j é.

J. J. E. v a n d e n T h o o r n.

CORRECTIE :

Op pag. 9 van het vorige nummer is tweemaal dezelfde regel gedrukt, een andere echter uitgevallen. Regel 15 van onder af dient verandert te worden, waardoor de betreffende zin als volgt komt te luiden:

Het zaaien kan zeer goed geschieden direct uit het kleine enveloppe, waarin men elke zaaisoort ontvangt; door dit enveloppe geheel te openen en in de eenē hand te houden, waarbij men het vlak bij het te bezaaien vakje brengt en met de andere hand tegen de hand, waarin men het enveloppe houdt, te kloppen kan men het zaad zeer regelmatig langs en uit de middenvouw van het enveloppe laten rollen; door heen en weer beweging boven het bestemde vakje kan men het zaad daarover zeer regelmatig verdeelen.

VEREENIGINGNIEUWS

VERGADERINGEN.

AFDEELING AMSTERDAM. — *Bijeenkomst op Vrijdag 2 Mei te 8 uur, ten kantore van „Willen is Kunnen”, Prinsengracht 674.*

J. B. Jansen, Secr.
Mr. P. N. Arnzeniusweg 70 hs, Amsterdam.

*

AFDEELING ZAANSTREEK. — *Wij moeten nog even wachten tot de wegen be-
gaanbaar zijn! De leden krijgen t.z.t. een convocatie thuis gestuurd.*

J. A. Wakka, Voorz.
Heerengracht 58, Zaandam.

*

AFDEELING DEVENTER. — *Vergadering op elken éérsten Donderdag van de
maand in het Gebouw „t Klooster” te Deventer des avonds om half acht.*

W. H. Andree, Secr./penningm.
Langestraat 82, Deventer.

*

CONTRIBUTIE

Believe Uw contributie waarvan het minimum is gesteld op f 4.—, zoo spoedig moge-
lijk te storten op postgiro No. 133550 „Penningmeester Succulenta”, Rijperkerk. Leden,
die in plaatsen wonen, waar afdelingen zijn gevestigd, worden verzocht hun contributie
te voldoen aan de(n) pennigmeester(esse) van hun afdeling.

- Afd. Amsterdam — J. B. Jansen, Mr. P. N. Arnzeniusweg 70 hs, Amsterdam.
 „ Deventer — W. H. Andree, Langestraat 82, Deventer.
 „ 's-Gravenhage — W. H. Noteboom, v. Halewijnplein 33, Voorburg.
 „ Haarlem — Mevr. Vaarberg-van Helden, Rijksstraatweg 523, Santpoort.
 „ Zaanstreek — Mevr. van Beek, Bootenmakerstraat 84, Zaandam.

Over het algemeen is het tijdschrift met vreugde begroet. Menigeen was vol lof, maar er was ook kritiek. Wanneer er weer goed papier tot onze beschikking staat, zullen we betere en ook meer afbeeldingen kunnen brengen. Ook het zetduiveltje heeft ons leelijke parten gespeeld! Uit een van de ingekomen brieven halen wij het volgende aan: „Ik feliciteer U en ons allemaal met het verschijnen van het eerste nummer. Het is mooi, goed verzorgd en het geeft leerzaams voor een ieder, kortom de eerste vruchten van de fusie der beide vereenigingen beloven wel wat goeds voor de toekomst. Nu maar weer ons best doen voor nieuwe leden. Ik heb groote verliezen geleden en mijn planten staan nu in twee kartonnen dozen in een kast. In de cactuskas drementelen een paar kippen. Ik dacht er over om alles maar „op te roden” zooals wij dat aan de Zaan zeggen, maar ik ben nu besloten om met nieuwen moed te beginnen en we zullen ons best doen, hier aan de Zaan de sluimerende cactusliefhebberij weer wakker te maken. Wij zullen nog even wachten moeten een vergadering te beleggen, met deze vorst is dat moeilijk want vele leden moeten ver loopen, het zijn hier heele afstanden. Maar U hoort spoedig weer van ons.”
 Wij danken onze briefschrijvers en verheugen ons in de goede geest, die zoo vele liefhebbers bezielt.

Red.

ZAADVERKOOP

NIEUWE AANBIEDING TEN BATE VAN HET CLICHEFONDS

1	Astrophytum ornatum	f 0.30	37	„	salicola	„ 0.30
2	„ myriostigma co-		38	„	Julii	„ 0.25
	lumnare	„ 0.30	40	„	mickbergensis	„ 0.20
3	Gymnocalycium Monvillei ...	„ 0.25	41	„	Bromfieldii	„ 0.30
4	„ Quehlianum	„ 0.20	42	„	Herrei	„ 0.20
5	„ gibbosum	„ 0.20	44	„	Fülleri	„ 0.20
	(cultuurplant)	„ 0.20	45	„	fulviceps	„ 0.20
6	Notocactus apricus	„ 0.20	46	„	farinosa	„ 0.20
7	„ Leninghausii ...	„ 0.20	47	„	turbiniiformis	„ 0.25
8	Ferocactus corniger	„ 0.25	48	„	Triebneri	„ 0.20
9	„ recurvis	„ 0.25	49	„	umdausensis	„ 0.20
10	„ electracanthus	„ 0.25	50	„	pseudotruncatella ...	„ 0.20
11	„ Pfeifferi	„ 0.25	51	„	summittata	„ 0.20
12	Melocactus oreas	„ 0.25	52	„	bella	„ 0.20
13	Echinocactus ingens	„ 0.25	53	„	rugosa	„ 0.20
14	Echinopsis salpingophora ...	„ 0.25	54	„	Lesliei	„ 0.20
15	Mamillaria Woodsii (Craig)	„ 0.25	55	„	terricolor	„ 0.20
16	Cereus columna-Trajanii	„ 0.25	56	„	Helmutii	„ 0.20
17	„ polyphorus	„ 0.25	57	„	kunjasensis	„ 0.20
18	„ geometrizans	„ 0.25	58	„	Meyeri	„ 0.25
19	Rebutia senilis	„ 0.20	59	„	karasmontana	„ 0.20
20	„ Blossfeldiana	„ 0.25	60	„	floris albis	„ 0.20
26	Bowiea volubilis	„ 0.15	61	„	Erniana	„ 0.20
27	Gasteria Armstrongii	„ 0.15	62	„	kuibisensis	„ 0.20
28	Lithops pulmonuncula	„ 0.20	64	„	gracilidelineata	„ 0.25
29	„ opalina	„ 0.20	65	„	Vanzylii	„ 0.20
30	„ Peersii	„ 0.20	66	„	Ophthalmophyllum Dinteri ...	„ 0.20
31	„ Marthae (inornata)...	„ 0.25	67	„	Lapidaria Margaretae	„ 0.30
32	„ Aucampiae	„ 0.20	68	„	Dinteranthus microsperma ...	„ 0.20
33	„ Lerichiana	„ 0.20	69	„	„ inexpectatus ...	„ 0.20
24	„ Edithae	„ 0.25	70	„	„ Pole Evansii ...	„ 0.30
35	„ olivacea	„ 0.20	71	„	„ puberulus	„ 0.30
36	„ Comptonii	„ 0.20	72	„	Pleiospilos Hilmari	„ 0.20

Nrs. 1 t/m 27 15 zaden per pakje. Nrs. 28 t/m 72 minstens 30 zaden per pakje. Toezending volgt na ontvangst van het verschuldigde bedrag vermeerderd met f 0.15 voor verzendkosten. Verzoeken het bedrag over te maken per postwissel of door overschrijving of storting op postrekening 398972; adres Mej. J. J. E. van den Thoon, 's-Gravenhage corr. Apeldoorn. Brieven betreffende den zaadverkoop richten aan Mej. J. J. E. van den Thoon, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

J. KROON,

Cactuskweker, Voorschoten

**Flinke sorteering cactussen
en andere vetplanten**

**Kweekerij aan de Veurscheweg, ingang tusschen no. 64—66
Postadres: Donkiaan 17, Voorschoten**

RUIL- EN VERKOOPAANBIEDINGEN

W. H. Noteboom, v. Halewijnplein 33, Voorburg, Z.H. vraagt te koop of in ruil Conophyten; Frithia pulchra; stek van Opuntia microdasys, var. albida; Haworthia fasciata; Trichodiadema densa; Delosperma echinata; Mesem deltoides; Cras. perforata en falcata; Sedum pachyphyllum; Echeveria metallica; en Pereskia voor entstam.

*

H. J. Bellaard, Vrieseplein 5, Dordrecht, vraagt de werken van G. D. Duursma te koop.

*

Ir. H. Menrath, Leuvensche straat 110, Scheveningen vraagt te koop een complete serie van „Succulenta”; Backeberg „Blätter für Kakteenforschung” en andere cactus-literatuur.

*

W. F. M. van Schaik, Singel 10, Deventer, biedt ter overname aan: Duursma „Onze Vetplanten van maand tot maand” f 1.—; Verbeek Wolthuys „Onze gedoornde Vrienden” f 1.—; Diverse deeltjes uit Brusse's reeks voor Liefhebberijen f 1.—; Kosmos' serie Weten en Kunnen f 0.50; Pette's Album f 2.50 en verschillende andere uitgaven op plantengebied. Pette's Album heeft vochtvlekken, de overige uitgaven zijn nog nieuw.

MUTATIES LEDENLIJST

NIEUWE LEDEN.

- J. Hoppenbrouwer, Rijksstraatweg 368, Haarlem N.
Fr. Roks, Obrechtstraat 32, Bergen op Zoom.
Mej. C. Breibach, Javalaan 17 ben., Heemstede.
Mevr. E. J. de Vries-Breibach, Javalaan 17 I, Heemstede.
H. J. ter Beeke, Bankastraat 24, Amersfoort.
P. J. Schlechtriem, Kampstraat 106 A, Spekholzerheide bij Kerkrade (L.).
J. Kozak, Westerkade 73, Gouda.
H. J. van Heeswijk, Harmoniestraat 15a, Eindhoven.
J. Mijwaard, Duinweg 25, Santpoort-Station.

ADRESWIJZIGING.

T. van Vliet, voorheen Dordrecht, Patersweg 17 rd, thans Bolnes, Ben. Ringdijk A 298.

Cactuszaden

Nieuwe oogst van eigen import

Prijzlijst op aanvraag

J. J. KRUIK - Import - Export

Telefoon 28, Rockanje (Z.-H.)